

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Атанаска Михайлова Тенева, УХТ – Пловдив, член на научно жури за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, Заповед № РД 38-418 от 16.06.2016 г.

Автор на дисертационния труд: Милка Стефанова Седова

Тема на дисертационния труд: Мрежа на възпитаниците (алумни) като модел за иновативна управленска практика в университетите в Р България

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от катедра „Стопанско управление“ в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Материалите по процедурата представят научното развитие на докторанта достатъчно добре и позволяват да се изготви обективно становище.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение

Изследването е актуално в научно и приложно отношение в условия на трансформация на организационни модели, на конкурентен образователен пазар и променящи се условия на финансиране на висшето образование и научните изследвания. В дисертационния труд се изследва модел на иновативна управленска практика във висшите училища и неговите възможности за развитие на сътрудничеството в реална институционална и бизнес среда. Създаването и поддържането на мрежа от клубове на възпитаниците подкрепя стремежа за ангажираност и качество, за влияние при определяне на националните образователни приоритети, за стратегическо решаване на управленски, маркетингови и комуникационни проблеми. Сравнителният анализ на тяхната организационна и финансова ефективност е от значение за управленската практика на университетите в България.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема и на литературния материал

На основата на използваните литературни източници и наличните международни изследвания е направен исторически преглед на възникването на алумни клубовете, тяхната мисия и визия като нестопански организации в подкрепа на образованието. Определено е влиянието на алумни мрежите върху факторите за оценяване на качеството на съвременното образование. Представени са иновативните управленски практики в системата на висшето образование през последните десетилетия. Определено проличава равнището на информираност, на познаване състоянието на проблема и умението на докторанта да сравнява и анализира.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Приложената методика на изследване съответства на поставените задачи. В заключението са представени постигнатите резултати по всяка от тях. Докторантът коректно посочва ограниченията на дисертационното изследване, породени от неразвит „алумни пазар“, малък брой официално

регистрирани клубове и кратък период на съществуване. Чрез он-лайн анкета са изследвани нагласите за сътрудничество сред членове на алумни мрежа. Докторантът уместно провежда полуструктурирано интервю с действащи алумни клубове в България относно тяхното стратегическо, тактическо и оперативно управление.

Приложен е бенчмаркинг подход като конкретно са изучени най-добрите практики и постижения на алумни клубовете на 7 водещи държавни и частни университети в Европа и САЩ (Cambridge University, INSEAD, IMD, Pennsylvania State University, Bentley University, University of California Los Angeles, University of California San Diego). Изследвани са ключовите фактори за техния успех, както и внедряването на алумни модела в български средни и висши училища. Сравнени са постигнатите резултати по показателите: дял на възпитаници, които членуват в алумни клуба; дял на членовете на алумни клуба, които даряват средства, време и експертиза в полза на университета; дял на привлечените от алумни клуба средства спрямо общия бюджет на университета. Потвърдена е намаляващата ангажираност на възпитаниците през последното десетилетие като маркетингово и управленско предизвикателство. Анализирани са влиянието на алумни дейностите и отношенията върху рейтинга на университетите в методологията на четири рейтингови системи (ARWU, QS, Times Higher Education, MOH) по показатели: ниво на заплащане на алумни, научен принос, оценка на работодателите, международност на програмите и общо влияние на алумни.

4. Характеристика на структурата, съдържанието и оценка на достоверността на материала

Дисертационният труд „Мрежи на възпитаниците (алумни) като модел за иновативна управленска практика в университетите в Р България” е в обем от 194 страници. Текстът се състои от увод, три глави, заключение и четири приложения. Съдържа 46 таблици и 24 фигури, а библиографията - 154 литературни и информационни източници.

Тезата на дисертационния труд, че създаването и поддържането на алумни мрежи е механизъм за диалог и партньорство между академични структури, институции и бизнес и е в състояние да подкрепи стремежа за качество и актуалност на висшите училища, е последователно обоснована.

Приемам за обект на изследването модела на алумни клубовете като иновативна управленска практика. Анализирани са съществуващият опит на чуждестранни и български висши училища. А за изследване на нагласите за взаимодействие „университет – индустрия – институции“ са използвани членовете на Алумни клуба към Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, учреден през 2004 г.

Предметът на дисертационното изследване е коректно определен. Това са инструментите, които алумни клубовете използват за изпълнението на своята мисия и цели. Специално внимание е отделено на дарителството, застъпничеството и доброволчеството като основни типове ангажираност на възпитаниците. Към установените в практиката количествени критерии за

оценка и сравняване на постиженията на алумни клубовете авторът предлага набор от критерии, който динамично на ежегоден принцип да допълва критериите от финансово-счетоводния анализ и да се използва за целите на вътрешното управление.

Обяснимо вниманието на докторанта е фокусирано върху теорията за изследване на организационни мрежи предвид формите на пазарно присъствие на университетите като обучителни и изследователски институции. Идентифицирани са ползите от участие в индивидуални и организационни мрежи за достъп до ресурси, по-добри условия за иновация и за добавена стойност. Докторантът сегментира алумни аудиторията според професионалната реализация и кариерното развитие на възпитаниците, ангажираността им в алумни инициативи. Безспорно това е особено важно за информационни, рекламни и фондонабиращи кампании, като цяло за стратегическо управление на маркетинга в алумни мрежа.

5. Приноси на дисертационния труд

Оценявам приносите на дисертационното изследване като научно-приложни. Мрежите на възпитаниците като модел на управление за пръв път привличат вниманието на български изследовател. Докторантът прави това в контекста на управлението на индивидуални и организационни мрежи във висшето образование. Разширява набора от индикатори за оценка на техния принос и в сравнителен план установява границите на влияние на алумни дейностите върху рейтинга на университета, заложен в водещи рейтингови системи. Предлага адаптирани и апробирани в Р България добри практики на водещи държавни и частни университети от Европа и САЩ като основа на календар от събития на новосъздаващи се клубове. Емпирично установява готовността за сътрудничество и чувствителността към конкретни маркетингови послания на различни сегменти възпитаници и подходящите канали за комуникация с тях. Предложените изследвания са пилотни по рода си и са подходящи за провеждане в заинтересованите факултети и висши училища в България след съответна адаптация.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представени са 5 публикации по дисертационния труд, 4 от които са самостоятелни. Те отразяват същността на работата, особено по отношение на добавената стойност на алумни мрежи, качествените индикатори за алумни отношения, успешните продукти и услуги за фондонабиране, алумни традициите. За бъдещи изследвания са подходящи очертаните перспективи по отношение на отворените иновации, академичното предприемачество и успешността на клъстерите.

7. Използване на резултатите от дисертационния труд в научната и социална практика

Дисертационният труд е пряко свързан с дейността на Сдружение на завършилите Стопанския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” като обобщение и сравнителен анализ на неговия опит, създаване на стратегически партньорства, предлагане на нови продукти и услуги за алумни, развиване на мрежа от възпитаници и работодатели, провеждане на

ежегодни и създаване на нови инициативи в полза на настоящите и завършили студенти. Части от постиженията на тази дисертация са използвани за участие в инициативи и конкурси в периода 2009-2014 г.

8. Образователна и преподавателска дейност на докторанта

Милка Симова е задочен докторант в катедра „Стопанско управление“ в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Изпълнила е образователната програма по индивидуалния учебен план. Водила е семинарни занятия по „Основи на управлението“ и „Умения за успешно кариерно развитие - Бърза пътека“. Била е хоноруван лектор по „Предприемачество“. Резултатите от нейната изследователска работа са представяни с доклади в специализирани семинари, докторантски научни школи и стипендиантски програми в България, Холандия и Австрия. Апробирани са като част от национални и международни проекти.

9. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 44 стандартни страници. Съответства на изискванията за изготвянето му. Отразява основните резултати и приноси на дисертационния труд. Представя сравнителен анализ на традиции и резултати, количествени и качествени показатели за определяне потенциала на алумни модела за създаване на добавена стойности. Показва спецификата и обосновава приноса на проведеното изследване на мрежата от възпитаници като иновативна управленска практика. Отбелязва ползността на използваните подходи за разработване на целеви управленски, маркетингови и комуникационни стратегии за работа в алумни организации.

10. Мнения, препоръки и бележки

Критичният анализ на представения дисертационен труд от Милка Стефанова Симова дава основание да го определя като интересен, актуален и научно пълноценен. Въпреки своята положителна оценка като цяло за изследователските способности на докторанта, имам бележки и препоръки: 1) По отношение на формулиране на целта и обекта на дисертационното изследване. Добавената стойност, която дипломираните възпитаници създават за своето висше училище и допринася за неговия рейтинг, конкретно не е измерена. Описани са алумни дейности, направен е финансово-счетоводен анализ. 2) Не е безспорно определянето на допитването до действащите алумни клубове като национално, предвид техния малък брой. Достатъчно и съществено за избрания подход е адаптирането и апробирането на добри практики с нетуъркинг, кариерна и фондонабираща насоченост. 3) Извън вниманието на докторанта остава оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

11. В заключение:

Дисертационният труд „Мрежи на възпитаниците (алумни) като модел за иновативна управленска практика в университетите в Р България“ представлява завършено изследване, в което проличават теоретичните знания и способностите за самостоятелно научно изследване на кандидата Милка Стефанова Симова.

По съдържание и обща оценка на дисертационния труд, на значимостта на приносите на проведеното изследване преценявам, че са спазени изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, както и предвидените процедури в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Въз основа на направения анализ давам положителна оценка на разработения дисертационен труд и считам за основателно да предложа Милка Стефанова Семова да придобие образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление (Социално управление).

16.08.2016 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Ат.Тенева)